

Izvjestitelji:

Cécile Wasielewski, Dr Stéphane Kerner,
Prof. Maria-Clotilde Carra

Institucija:

Poslijediplomski program parodontologije i implantologije,
Rothschild bolnica, Sveučilište Pariz Cité, Francuska

Prijevod:

Goran Žurić Ordinacija dentalne medicine Žurić, Zagreb

studija

Pospješuje li uzimanje suplemenata omega-3 masnih kiselina kliničke parametre nakon subgingivnog čišćenja?

Autori:

Myrlon van Ravensteijn, Mark Timmerman, Ester Brouwer, Dagmar Else Slot

Dosadašnje spoznaje

Upalni odgovor domaćina ključni je faktor u patogenezi parodontitisa, stoga kontrola upalnog procesa ima ključni značaj u liječenju parodontne bolesti.

Mehaničko odstranjivanje mikrobnog biofilma nekirurškom parodontnom terapijom rezultira eliminacijom uzroka upale. Međutim, uporaba farmaceutika kao dodataka tijekom nekirurške parodontne terapije može pripomoći dobivanju boljih rezultata putem modulacije odgovora domaćina.

Postoje dokazi kako su omega-3 nezasićene masne kiseline korisne u kontroliranju upale u nekoliko vrsta bolesti. One se uobičajeno konzumiraju kroz hranu (uporabom ribljih ulja) te uporabom suplemenata.

Omega-3 masne kiseline supstrati su za enzimsku pretvorbu u brojne bioaktivne lipidne medijatore poznate kao resolvini i protektini, koji poboljšavaju imunološki odgovor domaćina smanjivanjem neutrofilne infiltracije i povećanjem broja monocita. Aspirin pak povećava ovakav protuupalni odgovor.

Uporaba omega-3 masnih kiselina kao suplemenata tijekom nekirurške parodontne terapije nije uključena u EFP-ovu S3-razinu kliničkih smjernica za liječenje parodontnih bolesti jer nije u potpunosti jasno kako mogu utjecati na ishode liječenja istih.

Ciljevi

Cilj je bio istražiti utjecaj uzimanja suplemenata omega-3 masnih kiselina tijekom nekirurške parodontne terapije na dubine sondiranja (PPD) i povećanje razine kliničkog pričvrstka (CAL) kod sistemski zdravih parodontoloških pacijenata.

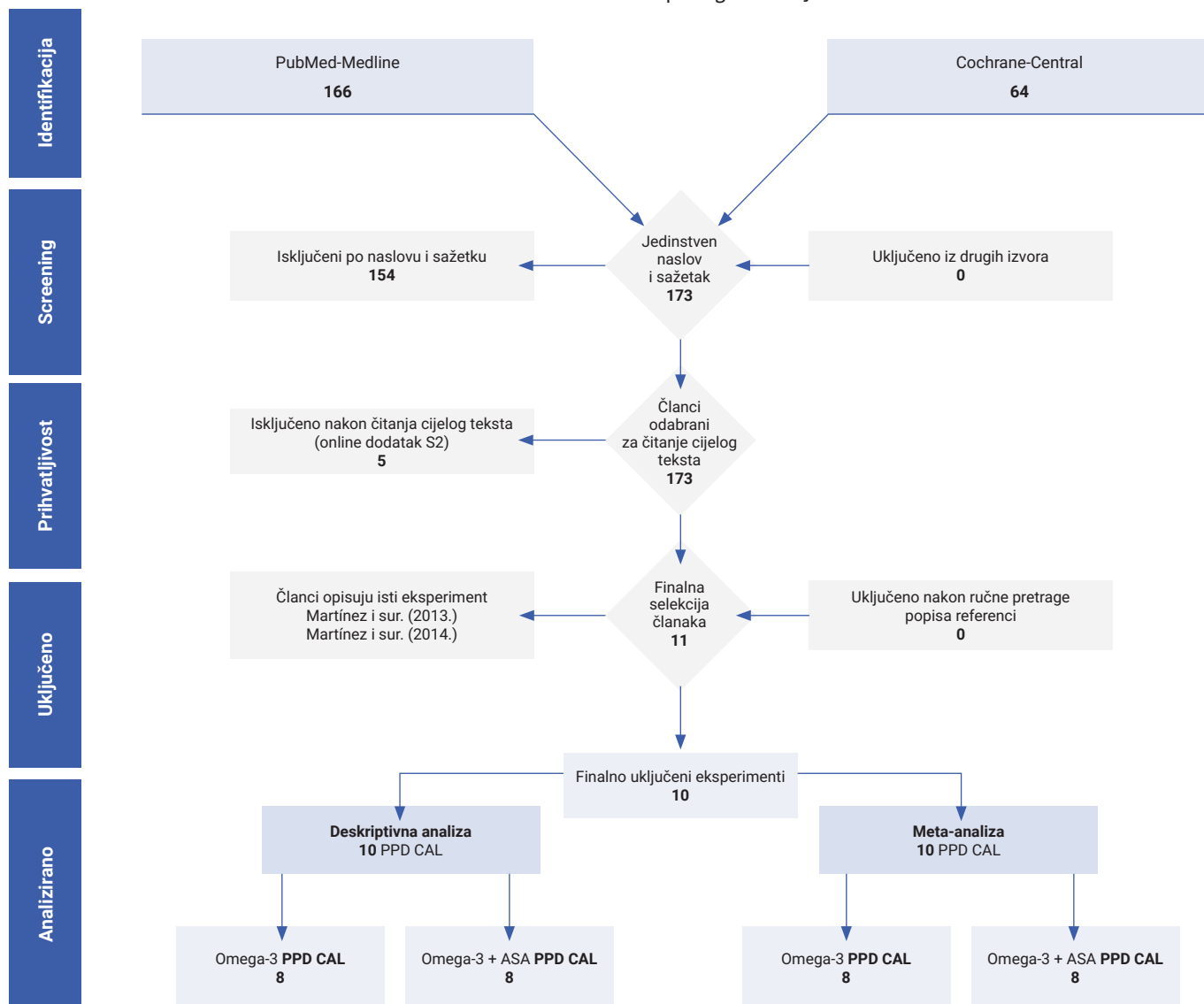
Materijali & metode

- Autori su proveli sistematski pregled literature kako bi identificirali randomizirana i kontrolirana klinička istraživanja koja prate utjecaj omega-3 masnih kiselina u obliku oralnih suplemenata na dubinu sondiranja i razinu kliničkog pričvrstka tijekom nekirurške parodontne terapije u usporedbi s placebo učinkom.
- Heterogenost je ocijenjena vrstama istraživanja, periodima praćenja, karakteristikama ispitanika, nuspojavama te različitim tržišnim financiranjima.

Rezultati

- 10 članaka bilo je uključeno u ovu opisnu analizu i meta-analizu: 8 ih je istraživalo utjecaj omega-3 kiselina, a 2 utjecaj omega-3 kiselina kod uzimanja zajedno s aspirinom.
- Praćenje jedne studije napravljeno je nakon 12 mjeseci, četiri nakon 6 mjeseci, tri nakon 3 mjeseca, a dvije se nisu pratile. Sudionici su bili dobrog općeg zdravlja, a samo su u dva istraživanja bila uključeni pušači.
- Nisu zabilježene nikakve nuspojave zbog uzimanja omega-3 masnih kiselina.
- Sedam studija dalo je rezultate iz kojih se mogao pratiti učinak uzimanja omega-3 masnih kiselina na dubinu sondiranja tijekom nekirurške parodontne terapije. Rezultati su bili statistički značajni ($p < 0,05$) s 0,42 mm manjom dubinom sondiranja u testnoj skupini.
- Šest studija dalo je rezultate iz kojih se mogao pratiti učinak uzimanja omega-3 masnih kiselina na razinu kliničkog pričvrstka tijekom nekirurške parodontne terapije. Rezultati su bili statistički značajni ($p < 0,05$) s dobivenih 0,42 mm kliničkog pričvrstka u testnoj skupini.
- Analiza je pokazala značajnu razliku prilikom korištenja suplemenata omega-3 masnih kiselina tijekom nekirurške parodontne terapije. Međutim, heterogenost je bila velika u konačnim rezultatima i to 93% za dubinu sondiranja te 83% za razinu kliničkog pričvrstka.

Slika: Rezultati pretrage i selekcije

Ograničenja

- Različiti periodi praćenja.
- Dva istraživanja nisu imala placebo kao kontrolnu grupu.
- Razlike prilikom uzimanja suplemenata: neke studije pratile su uzimanje samo omega-3 masnih kiselina, neke omega-3 masnih kiselina s aspirinom, a idealna doza nije bila jasno definirana i razlikovala se među pojedinim studijama.

Zaključci & klinički značaj

- Rezultati ovog sistematskog pregleda i meta-analize pokazuju pozitivan utjecaj uzimanja suplemenata omega-3 masnih kiselina tijekom nekirurške parodontne terapije.
- Dodatan klinički utjecaj uzimanja je umjerenog značenja, s 0,42 mm smanjenom dubinom sondiranja i dobivenih 0,42 mm kliničkog pričvrstka.
- Nikakvi zaključci ne mogu biti doneseni vezano uz sinergistički učinak uzimanja aspirina s omega-3 masnim kiselinama tijekom nekirurške parodontne terapije.
- Ovi rezultati nisu suglasni sa kliničkim smjernicama EFP-a. Isključivanje analize kao relevantne za pružanje kliničkih smjernica (Donos i sur., 2020) objašnjeno je širinom kriterija koji su bili dio ove sistematske analize i to uključivanjem istraživanja bez kontrolnih placebo grupa, praćenjima kraćim od 6 mjeseci te različitim načinima uzimanja omega-3 masnih kiselina.

JCP Digest 106 sažetak je originalnog članka „The effect of omega-3 fatty acids on active periodontal therapy: a systematic review and meta-analysis“ J Clin Periodontol. 49(10):1024-1037. DOI: 10.1111/jcpe.13680

<https://www.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/jcpe.13680>

Pristup kroz stranicu za članove EFP-a: <http://www.efp.org/members/jcp.php>